

Van de bestuurstafel

Stefan Pronk

Vlinders doen ertoe! Ze geven kleur aan onze leefomgeving, vormen voedsel voor tal van diersoorten, zorgen met hun 'gegraas' in het rupsenstadium voor balans in de groei van planten en spelen in menig kinderboek de hoofdrol, zoals in *Rupsje nooit genoeg*. Helaas verliezen we vlinders letterlijk en figuurlijk steeds verder uit het oog. Wij als vlinderaars in letterlijke zin door de constatering van de afname in verspreiding en het verdwijnen van soorten. Een groot deel van de Nederlanders verliest vlinders vooral ook figuurlijk uit het oog. Natuur heeft geen grote toegevoegde waarde meer in het 'normale' leven. Alleen tijdens zogenaamde 'hikes' komt men tijdens een vakantie nog weleens uit de verstedelijkte omgeving. Door het gebrek aan binding met de groene leefomgeving wordt de afname aan biodiversiteit niet breed ervaren. Een vlinder meer of minder mist 'niemand'. Hierdoor ontbreekt bij een groot deel van de samenleving een gevoel van urgentie voor omschakeling naar een duurzaam en natuurinclusief grond- en ruimtegebruik met behoud en herstel van natuurwaarden en de kwaliteit van het agrarische cultuurlandschap.

Op tal van plekken in het land wordt lokaal en regionaal gelukkig al door overheden, boeren en bewoners gewerkt aan behoud en herstel van natuur- en landschapskwaliteit. Het is afwachten of een nieuw kabinet dit keer wel daadkracht toont en tot een landelijke aanpak en uitvoering komt voor het benodigde herstel.

Gelukkig hoeven we daar niet op te wachten. Het mooie is dat iedereen een steentje bij kan (en zal moeten gaan) dragen. Dat begint al bij onze voordeur, bijvoorbeeld het realiseren van een natuurvriendelijke (gevel)tuin.

Sinds dit voorjaar besteden we met het project 'Boerenlandvlinders op de kaart' extra aandacht aan graslandvlinders. Dit doen we samen met Landschapsbeheer Drenthe en met steun van de provincie Drenthe. Enkele tientallen enthousiastelingen hebben zich als vrijwilliger voor dit project aangemeld. Daar zijn we heel blij mee! Deze tellers zijn in de

Inhoud

• Van de bestuurstafel <i>Stefan Pronk</i>	1
• Programma Najaarsbijeenkomst 12 november 2025	1
• Excursies boerenlandvlinders 2025 <i>Willem Bosma</i>	2
• Bijzondere meldingen dagvlinders 2025 <i>Willem Bosma</i>	4
• Absintmonnik <i>Gerrit Oost</i>	7
• Boerenlandvlinders in Zuidwolde 2025 <i>Joop Verburg</i>	8
• Colofon	8

afgelopen maanden aan de slag gegaan met het in kaart brengen van graslandvlinders verspreid over de provincie. In deze najaarseditie van de *Roep'n&Botterklipp'n* doet Willem Bosma verslag van zijn ervaringen van een drietal excursies die we vanuit dit project organiseerden in de zomermaanden van 2025.

Willem Bosma heeft in een tweede bijdrage een aantal bijzondere waarnemingen van dagvlinders in Drenthe van het afgelopen half jaar samengevat.

Gerrit Oost maakt ons in deze *Roep'n&Botterklipp'n* deelgenoot van een waarneming van rupsen van de Absintmonnik, een zeldzame soort voor het noorden van Nederland.

Programma Najaarsbijeenkomst 12 november 2025

'De Klipper', Hoofdweg 24, Zwiggelte www.deklipper.com

19.15	Inloop
19.30	Opening <i>Stefan Pronk</i>
19.40	Hoe vlogen de dagvlinders in Drenthe in 2025? Voorlopige indruk <i>Joop Verburg i.s.m. Dick Mooi</i>
20.15	Eerste resultaten Project Boerenlandvlinders op de kaart <i>Thijs Blom</i>
20.35	Presentatie beheerwijzers heide- en veenvlinders <i>Thijs Blom</i>
20.40	Pauze (met verloting)
21.10	Schepping, paradijs naast de voordeur <i>Eef Arnolds</i>
22.00	Afsluiting <i>Stefan Pronk</i>

Samenvattingen van deze lezingen zijn te vinden bij 'Programma' op <https://vlinderwerkgroepdrenthe.nl>.

Tenslotte geeft Joop Verburg een overzicht van het afnemende aantal boerenlandvlinders in en rond Zuidwolde. Maar hij meldt ook enkele kleine lichtpuntjes.

Namens het bestuur van de Vlinderwerkgroep Drenthe wens ik u veel leesplezier toe en graag tot ziens op de najaarsbijeenkomst op woensdagavond 12 november in Zwiggelte!

Excursies boerenlandvlinders 2025

Willem Bosma (tekst en foto's)

In 2025 is het project 'Boerenlandvlinders op de kaart' van start gegaan. Het doel van dit project is om een actueel beeld te krijgen van de soorten en aantallen dagvlinders in het agrarisch gebied van Drenthe. Veel soorten zijn in aantal achteruitgegaan, zoals Argusvlinder, Icarusblauwtje en Bruine vuurvlinder. Bloemrijke graslanden, bermen, taluds en overhoekjes vormen een belangrijk leefgebied voor de Drentse boerenlandvlinders.

Kleine vuurvlinder.

monitoring van vlinders in het Drentse agrarische gebied. De prioriteit ligt bij plekken waarvan niet of nauwelijks gegevens zijn, en gebieden waar een sterke afname is geconstateerd. De gegevens omtrent verspreiding van boerenlandvlinders worden gebruikt voor het maken van natuurbeleid in agrarisch gebied. Behoud van landschapselementen, ecologische verbindingzones en overhoekjes met bloemen zijn essentieel voor het voortbestaan van allerlei soorten.

Met financiële steun van de provincie Drenthe bundelen Landschapsbeheer Drenthe en de Vlinderwerkgroep Drenthe hun krachten om een goed beeld te krijgen van de achteruitgang van boerenlandvlinders. De aan- of afwezigheid van dagvlinders in het buitengebied geeft veel informatie over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, waaronder het landschap en ecosystemen. Boerenlandvlinders zijn niet alleen mooi om te zien, maar dus ook perfecte graadmeters voor de natuur- en landschapskwaliteit.

Hoe staat het ervoor met de Drentse boerenlandvlinders?

Het agrarisch gebied is relatief onderbelicht ten opzichte van de natuurgebieden. Hierdoor is een onvolledig beeld ontstaan omtrent de verspreiding van boerenlandvlinders. Recente gegevens laten zien dat in veel gebieden en regio's geen boerenlandvlinders zijn aangetroffen. Het is onduidelijk of de vlinders daar echt zijn verdwenen of alleen niet meer zijn waargenomen. Het project 'Boerenlandvlinders op de kaart' moet daar verandering in brengen. Het project richt zich op

Excursies

Om de Drentse boerenlandvlinders goed in kaart te krijgen, is de inzet van vrijwilligers essentieel. Natuurliefhebbers en vlinderaars konden zich in 2025 opgeven voor een drietal excursies, gericht op monitoring van boerenlandvlinders. De excursies kunnen worden gezien als een 'spoedcursus boerenlandvlinders' waarbij meerdere onderwerpen aan bod komen: het herkennen van boerenlandvlinders, kansrijke plekken voor boerenlandvlinders in agrarisch gebied, het belang van landschapselementen zoals bermen, maar ook hoe men aan de hand van systematische monitoring gegevens over boerenlandvlinders kan verzamelen met behulp van een invoerapp. Voor het monitoringproject zijn enkele handleidingen opgesteld, met daarin richtlijnen voor het tellen/monitoren en het gebruik van invoerapps van waarneming.nl. Daarnaast is een herkenningskaart beschikbaar met daarop alle 12 doelsoorten: Argusvlinder, Bruine vuurvlinder, Bruin zandoogje, Hooibeestje, Klein gaderd witje, Kleine

Groot dikkopje.

vuurvliinder, Koevinkje, Oranje zandoogje, Oranjetipje, Zwartspriddikkopje, Groot dikkopje en Icarusblauwtje.

Terugblik excursies 2025

De drie boerenlandvliender-excursies die hebben plaatsgevonden in 2025, waren een groot succes. Ondanks het feit dat de excursies waren gepland in de zomerperiode, waarin veel mensen met vakantie zijn, was er veel belangstelling.

De eerste excursie vond plaats op 12 juli in de streek Broekhuizen bij Meppel. Deze excursie werd georganiseerd op het boerenland van de familie Thijn. Deelnemers kregen een kijkje in natuurinclusief boeren, waarbij veel zorg en aandacht is voor behoud van landschap en biodiversiteit. De uitgebreide excursie voerde langs prachtige oude houtwallen en houtsingels, bloemrijke bermen, maar ook langs ingezaaide bloemenakkers en een plas-dras situatie waar weidevogels tot broeden komen. Om kennis te maken met het tellen van boerenlandvlinders, gingen deelnemers aan de slag in de fruitboomgaard. Hier werden mooie aantallen boerenlandvlinders gezien en geteld, zoals Koevinkje en Zwartspriddikkopje. Ook vlogen er andere soorten zoals Atalanta en Bont zandoogje.

De eerste excursie in Broekhuizen was een groot succes.

De tweede excursie vond plaats op 9 augustus in het agrarisch gebied direct ten oosten van Gieten. De soorten en aantallen boerenlandvlinders vielen enigszins tegen, dit kwam mede door het feit dat sommige soorten al (grotendeels) waren uitgevlogen. Vooral Klein geaderd witje werd veel waargenomen. In kleinere aantallen Klein koolwitje, Groot koolwitje en Citroenvliender. Groot voordeel was dat de vlinders vaak stilzaten en mooi waren te bekijken, zodat uitgebreid konden worden stilgestaan bij de herkenning van deze soms lastig uit elkaar te houden soorten. Ook de waarneming van een Hooibeestje was mooi meegenomen. Tijdens de excursie kwam naar voren hoe belangrijk bloemrijke bermen en greppels in het agrarisch gebied zijn voor vlinders en andere insecten. Soms vormen deze bermen als het ware ecologisch waardevolle 'eilandjes' in gebieden met intensief landgebruik. In het Dagblad van het Noorden verscheen een artikel over de excursie, dat [online](#) te lezen is.

Artikel uit Dagblad van het Noorden, met dank aan Stef Bekhuis.

In het Leekstermeergebied vond op 30 augustus de derde excursie plaats. Ondanks het vrij late tijdstip in het jaar en het bewolkte weer werden leuke soorten gezien. Enkele oplettende deelnemers met al enige ervaring op het gebied van vlinders tellen waren scherp, en zagen een Landkaartje en Kleine vuurvliinder in een bloemrijke berm. Weer andere deelnemers zagen een Zwartsprietdikkopje, niet veel later gevolgd door

redelijke aantallen Klein geaderd witjes en enkele Klein koolwitjes. Daarnaast werden enkele nachtvlinders gezien, zoals Gestreepte goudspanner en enkele grassmotten. Omdat het Leekstermeergebied een vogelrijk betreft, ging de aandacht af en toe naar het luchtruim. Dit leverde Reuzenster, Visarend en enkele grote Zilverreigers op.

Dankwoord en 2026

Namens Landschapsbeheer Drenthe en de Vlinderwerkgroep Drenthe, worden alle vrijwilligers bedankt voor hun belangstelling, inzet en goede zorgen in het kader van de Drentse boerenlandvlinders. Ook nogmaals dank aan de familie Thijn voor de gastvrijheid tijdens de excursie in Broekhuizen. In 2026 krijgt het project 'Boerenlandvlinders op de kaart' een vervolg en zullen weer enkele excursies georganiseerd worden. Nadere informatie hierover volgt te zijner tijd. Graag tot ziens in het vlinderseizoen 2026!

Klein geaderd witje.

Bijzondere meldingen dagvlinders 2025

Willem Bosma

Hoewel verschillend per soort, was 2025 een relatief goed vlinderjaar ten opzichte van 2024. In 2024 was onder andere sprake van een koud en nat voorjaar, 2025 was vrij droog en warm. Algemene soorten zoals Bont zandoojje, Koevinkje en Klein geaderd witje vlogen redelijk tot goed in 2025, maar ook Kleine vuurvliinder had een beter jaar vergeleken met 2024. Ook het Landkaartje deed het vrij goed, met plaatselijk tientallen exemplaren.

In 2025 werden in Drenthe ook bijzondere waarnemingen gedaan van zeldzame standvlinders zoals Heivliinder en Sleedoornpage, maar ook zwervers en dwaalgasten. Ook werden sommige soorten trekvlinders meer gezien dan in andere jaren. De imposante Koninginnenpa ge werd vrij veel gezien, maar ook Oranje luzernevliinder was opvallend aanwezig in 2025. In dit waarnemingenoverzicht wordt stilgestaan bij meldingen van bijzondere dagvlinders die in 2025 via waarneming.nl zijn gemeld, maar ook via de mail van de Vlinderwerkgroep Drenthe.

Oranje luzernevliinder (foto Willem Bosma).

Trekvlinders en zwervers

Wat betreft trekvlinders zijn vooral Atalanta en Distelvlinder veelvoorkomende soorten, en daarom bekend bij een breed publiek. In goeie jaren komen op sommige plekken vele tientallen tot honderden exemplaren bijeen. Uitzonderlijk goeie jaren waren onder andere 2009 en 2019, toen overal in Nederland hoge aantallen werden gezien. Aanhoudende zuidelijke winden vanuit Zuid-Europa naar Noordwest-Europa zorgen ervoor dat deze mobiele vlindersoorten de wind in de rug hebben, waardoor ze flinke afstanden kunnen afleggen. In 2025 gebeurde iets soortgelijks, zij het in mindere mate dan in

2009 en 2019. Atalanta en Distelvlinder werden verspreid in Drenthe gezien, maar ook Oranje en Gele luzernevlinder werden regelmatig gezien. De Gele luzernevlinder was schaars vertegenwoordigd, Oranje luzernevlinder werd vaker waargenomen.

Ook de Koninginnenpage werd in 2025 vrij veel gezien, verspreid door de provincie. In het verleden had je vooral kans om deze prachtige soort in het zuiden des lands te zien, bijvoorbeeld in Limburg. De afgelopen jaren neemt het aantal waarnemingen in Noord-Nederland toe. In 2025 werden naast imago's ook rupsen gezien, op waardplanten zoals Peen en Engelwortel. Als zwerver ontdekt de Koninginnenpage beetje bij beetje meer geschikt leefgebied, zoals moestuintjes, ruderaal terreinen en kruidrijke graslanden. Op 18 augustus vond Ben van As vijf rupsen van de Koninginnenpage op Peen in een tuin in Dwingeloo.

Heidevlinders

De Heivlinder is een zeldzame standvlinder in Drenthe die helaas hard achteruitgaat. In 2025 is de soort op een beperkt aantal locaties waargenomen. De meeste meldingen komen van het Balloërveld, Zuid Hijkerzand, Holtingerzand en het Drentse gedeelte van het Aekingerzand. Het gaat om zeer kleine aantallen, gemiddeld één tot vijf exemplaren op een dag. Op 16 juli bezocht Ben van As enkele geschikte habitats van de Heivlinder op het Balloërveld, en telde vier exemplaren.

Kommavlinders en ander moois

We blijven nog even op het Balloërveld, want ook voor de zeer zeldzame Kommavlinder is dit één van de weinige leefgebieden in Drenthe. Bijna alle meldingen van Kommavlinder komen in 2025 van het Balloërveld. Daarnaast is de soort in 2025 regelmatig gezien op het Dwingelderveld en het Elper Westerveld. Met uitzondering van maar liefst 25 exemplaren op 24 juli op het Dwingelderveld, gaat het om geringe aantallen. Op 29 juli had Ben van As een geluksdag. Binnen een kilometerhok op het Balloërveld telde hij meerdere Kommavlinders, Heivlinders en een Bruine vuurvlinder.

Oog in oog met een Sleedoornpage in Zuidwolde

De kleine en geïsoleerde populatie Sleedoornpage in Zuidwolde is uniek voor Drenthe en Noord-Nederland. Er zijn in 2025 slechts enkele waarnemingen gedaan van dit pronkstuk in Drenthe. Irmgard Ballast had op 30 juli het geluk aan haar zijde tijdens een wandeling door de Vlindertuin in Zuidwolde. Op een bloeiend exemplaar van Guldenroede zag ze toevallig een vlindertje bewegen, het bleek een schitterende Sleedoornpage. Ondanks de stevige wind die dag, lukte het om het vliegerige beestje op de gevoelige plaat vast te leggen.

Rups Koninginnenpage (foto Ben van As).

Heivlinder op het Balloërveld (foto Ben van As).

Kommavlinder op het Balloërveld (foto Ben van As).

Sleedoornpage, Zuidwolde (foto Irmgard Ballast).

Dwaalgasten en zwervers

Wat betreft dwaalgasten en zwervers vallen vier soorten op in 2025: Keizersmantel, Grote weerschijnvlinder, Rouwmantel en Kleine ijsvogelvlinder. Deze soorten zijn sporadisch waargenomen. Keizersmantel is op verschillende plekken waargenomen, onder andere in Veenhuizen, Hoogeveen, Uffelte en Vledder. Twee exemplaren verbleven enkele weken op de Havelterberg en konden zodanig door veel vlinderliefhebbers worden bewonderd. De vlinders werden voornamelijk foeragerend op vlinderstruiken gezien. Ook op andere plekken in Noord-Nederland doken Keizersmantels op. De zeldzame Grote weerschijnvlinder is in 2025 zeer lokaal waargenomen in Drenthe. Het lijkt veelal om zwervers te gaan op zoek naar nieuw leefgebied, aangezien het per locatie om een enkele waarneming gaat in 2025. De soort is onder meer waargenomen in Norg, Foxwolde, Eext, Assen en Grolloo. In december 2023 zijn bij ecoduct Suthwalda in Zuidwolde rupsen aangetroffen van deze zeldzaamheid. Zoals bij meerdere vlindersoorten het geval is, zijn rupsen lastiger te vinden. Hierdoor is het niet helemaal duidelijk in hoeverre de soort zich voortplant in Drenthe.

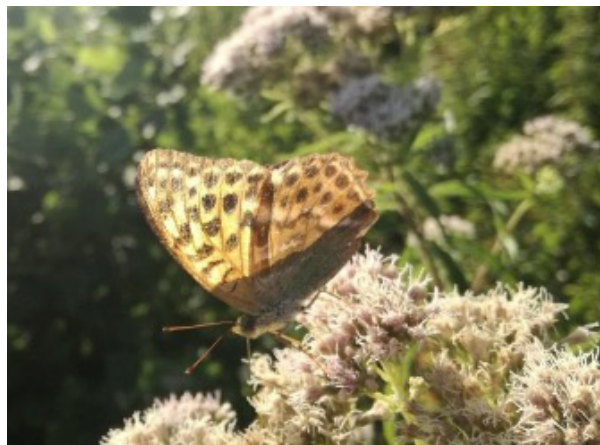
Een andere indrukwekkende verschijning in 2025 betreft de Rouwmantel. In augustus/september werden op twee plekken meldingen gedaan van deze dwaalgast, namelijk in Gasteren en Assen. Even leek het erop dat er meer meldingen zouden volgen, vanwege oostenwinden. Dit gebeurde in 2021. Toen was ook sprake van oostenwind en dwaalden exemplaren af vanuit Polen en Scandinavië. Rouwmantels kunnen flinke afstanden afleggen. Tot 1964 was de Rouwmantel een standvlinder in Nederland.

Op 19 juni zag Bart Pijper een Kleine ijsvogelvlinder bij camping De Bulte tussen Hoogeveen en Zuidwolde, een voor Drenthe zeer zeldzame verschijning. In 2025 zijn op meerdere locaties in de provincie meldingen gedaan van Kleine ijsvogelvlinder, waarvan de meeste zonder foto. Omdat er toch verwarring met Landkaartje op de loer kan liggen, is het onzeker in hoeverre het daadwerkelijk om Kleine ijsvogelvlinders ging. Naast de waarneming van Bart Pijper is de soort in 2025 alleen met zekerheid gezien bij Havelte.

Overige bijzonderheden

Geelsprietdikkopjes Havelte

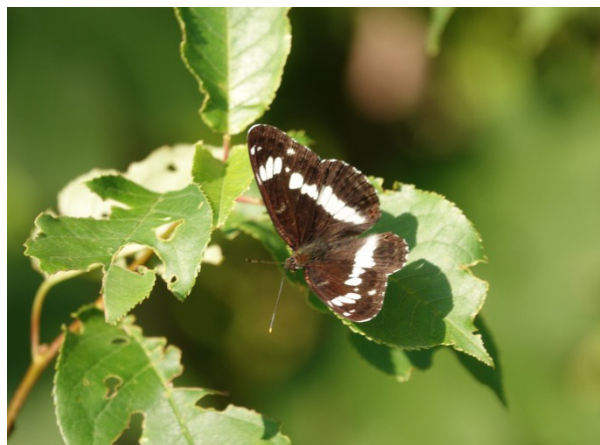
In juni/juli zijn bij de startbaan in Havelte Geelsprietdikkopjes waargenomen. Deze soort, die nogal eens verward wordt met het Zwartsprietdikkopje, is zeer zeldzaam in Drenthe. In de afgelopen vijf jaar ligt het zwaartepunt van waarnemingen in Zuidwest-Drenthe, rondom Havelte. Verder zijn alleen meldingen gedaan vanuit Ruinen/Dwingeloo, waarbij het de vraag is

Keizersmantel (foto Willem Bosma).

Rouwmantel (foto Willem Bosma).

Kleine ijsvogelvlinder (foto Bart Pijper).

Geelsprietdikkopje (foto Willem Bosma).

in hoeverre deze correct zijn. Bij het beperkte aantal waarnemingen ontbreekt veelal een foto, wat verificatie lastig maakt. De waarnemingen in 2025 te Havelte zijn goed gedocumenteerd. Het hoogste waargenomen aantal betrof vijf exemplaren op 21 juni.

Links Grote vos, rechts Kleine vos (foto's Willem Bosma).

Grote vos versus Kleine vos

De Grote vos is niet meer de zeldzaamheid die het ooit was, en plaatselijk wordt deze soort vaker gezien dan Kleine vos. In 2025 is de Grote vos verspreid in Drenthe waargenomen, terwijl de Kleine vos voornamelijk is waargenomen in de noordelijke helft van de provincie, met als kerngebieden de kop van Drenthe en de Veenkoloniën. Van Grote vos zijn voornamelijk imago's gezien. Op 31 mei werden in Zuidvelde 25 rupsen van Grote vos aangetroffen.

Absintmonnik

Gerrit Oost

Vanaf half augustus ga ik altijd even zoeken naar de rupsen van de Absintmonnik. In sommige jaren vind je niets. Op 25 augustus weer gezocht op een ruderaal strook langs de spoorlijn in Emmen. Op de dertiende bossige struik van bijvoet was het raak. Na een vreugdekreet en bijbehorende danspasjes telde ik 5 rupsen. Zonder leesbrilletje had ik de rupsen zeker over het hoofd gezien. Het zijn meesters in de camouflagetechniek. Van kop tot teen hebben ze dezelfde kleuren en vormen als de bloempjes van deze waardplant.

De vliegtijd van de vlinder is van juni tot eind augustus in één generatie. Rupsen zijn te vinden van juli tot september. De rups foerageert op de bloemen en de zaden van de waardplant, bijvoet en rust overdag onbeschermt op de bloemen. De soort overwintert als pop in een stevige cocon van spinsel en aarde in de strooisellaag of in de grond (soms meerdere jaren). Het afzetten van de eieren vindt plaats op solitair groeiende waardplanten.

Rupsen Absintmonnik (foto's Gerrit Oost).

Boerenlandvlinders in Zuidwolde 2025

Joop Verburg, Natuurvereniging Zuidwolde (tekst en foto's)

Het jaar 2025 was opnieuw een jaar waarin de boerenlandvlinders het in onze omgeving (Zuidwolde en omstreken) in grote lijnen lieten afweten.

Het *Oranjetipje* was duidelijk minder aanwezig dan voorgaande jaren en ik heb in de Vlindertuin maar een enkel eitje op de Damastbloem en Look zonder look gevonden. De zandoogjes waren later wel aanwezig maar steeds in lage aantallen. *Bruine zandoogjes* en *Koevinkjes* zijn echt weinig gezien en maar een enkel *Oranje zandoogje*. Die zagen we wel meer in de natuurgebieden zoals de Takkenhoogte en Steenberger Oosterveld, waar de Oranje zandoogjes zich naar toe lijken te hebben verplaatst. *Hooibeestjes* zijn wel verspreid en in normale (beperkte) aantallen gezien. Datzelfde geldt ook voor de *Kleine vuurvliender* die overal wel regelmatig kon worden waargenomen tot laat in de herfst. De *Bruine vuurvliender* is in onze gebieden al jaren helemaal verdwenen en ook in 2025 niet gezien. *Klein geaderd witje* liet het op veel momenten afweten, waarbij zelfs van de Vlinderstichting – toch vaak optimisten – de verzuchting kwam: “Waar zijn de witjes?” Later zag ik ze wel weer wat meer en nam ik ook waar dat een vrouwtje *Klein koolwitje* wel 10 eitjes legde op één koolplant terwijl ik altijd dacht dat *Kleine koolwitjes* en *Klein geaderde witjes* per plant maar één of twee eitjes legden. *Zwartspriddikkopjes* waren ook al weinig te zien terwijl die vroeger toch superalgemeen waren. Ook *Icarusblauwtjes* lieten zich weinig bewonderen, terwijl de nieuweling, het *Bruin blauwtje*, zich ook maar eenmaal liet opmerken.

Toch waren er ook lichtpuntjes en die stemmen mij dan maar weer hoopvol. Bij een plantenexcursie van de WFD op 9 augustus in de omgeving van Lheebroek liepen we grotendeels door een ‘leeg’ boerenland, toen we ineens langs een ruig particulier gebiedje liepen met een pad erdoor gemaaid, waar veel wilde planten met vooral veel Late guldenroede groeiden. In dat gebiedje waren niet tientallen, maar vele honderden *Zwartspriddikkopjes* te zien. Iets soortgelijks was de ervaring op 1 september. Jan Mansens nodigde mij uit om naar de Beneden Egge (nabij het Zwarte gat) te komen. Bij de watergangen en de daarlangs goed beheerde oevers waren ineens wel 150 *Icarusblauwtjes* te zien, terwijl ik er daarvoor nog maar enkele in de omgeving had aangetroffen. Wanneer je goede omstandigheden creëert, kunnen vlinders zich snel vermenigvuldigen. Aan de slag dus met die verbeteringen.

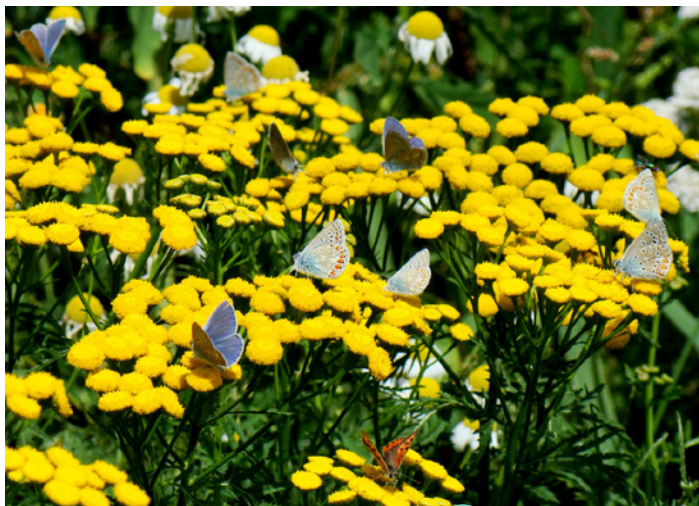

Oranje zandoogje.

Zwartspriddikkopje.

Veel Icarusblauwtjes.

Colofon

Redactie:
Irmgard Ballast (eind)redactie,
met dank aan alle schrijvers en
fotografen!

Vormgeving en opmaak:
Jan Faber (enitials.nl)

Uiterste inleverdatum
kopij voorjaarsnieuwsbrief '26:
31 maart 2026

